

on compute

catalogued

SZERBIA HEMIPTERA-FAUNÁJA.*

(Fauna Hemipterorum Serbie.)

Dr. HORVÁTH Géza-tól.

Ha valamely ország vagy terület faunáját, a fauna jellemét, keletkezését és kialakulását tüzetesebben tanulmányozni akarjuk, akkor nem szabad csupán csak magának az illető területnek lehetőleg pontos átkutatására szorítkoznunk, hanem ki kell terjeszteni figyelmünket egyszersmind a szomszéd országokra és területekre is. A szomszédos területek faunisztikai viszonyainak ismerete és összehasonlító tanulmányozása egyik lényeges előfeltétele annak, hogy valamely fauna jellemző képét találóan megrajzolhassuk és kellően kidomboríthassuk.

Így van ez hazánk faunájával is. A magyar fauna tanulmányozásánál a szomszéd országok faunáit nem mellőzhetjük, ismeretüket nem nélkülözhetjük.

A Magyar Birodalom állatvilága — a tisztán mediterrán jellemű tenger melléktől eltekintve — mint tudjuk, három különböző jellemű és eredetű faunisztikai elemből áll, a mennyiben a közép-európai, a mediterrán és a kelet-európai faunák keveréke. A mi a mediterrán elemeket illeti, már más alkalommal** kifejtettem, hogy azok nem az ádriai tenger mellékéről, hanem a Balkán-félszigetről kerültek hazánkba. Minthogy pedig a Balkán-félszigeten legközelebbi szomszédunk Szerbia, ennek állatvilága a magyar faunisztika szempontjából is kiváló figyelmet érdemel.

Ez a körülmény indított arra, hogy hemipterológiai kutatásaimat és tanulmányaimat Szerbia faunájára szintén kiterjesszem. Az alábbi sorokban mutatom be eredményüket.

Szerbia Hemiptera-faunája eddig meglehetősen ismeretlen volt, jóval ismeretlenebb, mint akár Uj-Guinea, Madagaskár vagy a Sandwich-szigetek e nembeli faunája. Csak kevés kutató gyűjtött eddig Szerbiában Hemipterákat s e miatt a szakirodalomban is csak igen kevés szerbiai adattal találkozunk.

* Előterjesztette a szerző a M. Tud. Akadémia matematikai és természettudományi osztályának 1903 április 20-án tartott ülésén.

** A magyar fauna keletkezése. (A magyar orvosok és természetvizsgálók Szabadkán tartott XXX. vándorgyűlésének történeti vázlatja és munkálatai. Budapest, 1900. p. 523—526.)

Az első gyűjtő, a ki Szerbiában a Hemipterákra ügyet vetett, dr. SCHMIDT-GÖBL HERMANN osztrák entomologus volt a múlt század közepén. Az ő gyűjtése alapján írta le FIEBER 1851-ben az első Hemiptera-fajt (*Oxycaenus inermis*) Szerbiából (Rhynchographien, p. 40.), majd 10 évvel később az európai Hemipterákról szóló művében * még 7 más fajt, ú. m. *Hebrus pusillus* FALL., *Monanthia elongata* FIEB., *brachycera* FIEB. és *crassipes* FIEB., *Dictyonota lugubris* FIEB., *Ophthalmicus megacephalus* ROSSI és *Crocistellus aereus* FIEB. Ezekhez járult később még egy kabócza-faj (*Telligometra fusca*), melyet ugyanaz a szerző 1865-ben Belgrád mellett írt le. (Verh. der zool.-bot. Gesellsch. Wien. XV, p. 563.) Ugyanakkor s ugyanonnan *Telligometra atra* HAG. név alatt még egy másik fajt is leírt, de erről egy későbbi munkájában ** kimutatta, hogy tulajdonképen szintén új faj (*Telligometra atrata* FIEB.) volt.***

Mindössze csak a fennebb említett 10 faj volt Szerbiából ismeretes, midőn ezelőtt 20 évvel a szerbiai Hemiptera-fauna kutatásához és tanulmányozásához fogtam. Ez alatt az idő alatt négy ízben volt alkalmam Szerbiát ily czélból meglátogatni. Két ízben, 1883-ban és 1887-ben, Belgrád környékén kutattam; 1898-ban átrándultam az Orsovával szemközt fekvő Tekija dűnaparti községbe. Legutóbb pedig, 1902-ben, Szerbia déli részét kerestem fel és ott UNK JÓZSEF m. nemz. muzeumi preparátor-segéd kíséretében Nis, Piroć és Vranja vidékén főleg Hemipterákat gyűjtöttem.

Saját gyűjtéseimen kívül még mások révén is kaptam vizsgálati anyagot Szerbiából. Így 1883-ban dr. TÖMÖSVÁRY ÖBÖN Golubácz és Dobra mellett, 1884-ben MERKL FERD. Negotin körül gyűjtött számomra Hemipterákat. Azonkívül alkalmam volt 1887-ben a belgrádi főiskola muzeumában egy kisebb gyűjteményt megvizsgálni, melynek példányait SZERSEVIC MĻADEN akkori assistens leginkább Belgrád környékén szedte össze. Sokkal jelentékenyebb Hemiptera-készlete van Szerbiából a szerajevói tartományi muzeumnak, melyet 1894-ben HILF MÓRITZ Pozsarevácz, Nis és Bela-Palanka táján, meg az utóbbtól délnek fekvő Szuhá-Planina lejtőin gyűjtött, és melyet szintén feldolgoztam.

Az általam gyűjtött vagy feldolgozott szerbiai anyagból eddig még csak egyes elszórt adatokat közöltem különböző dolgozataimban. Az egész anyag — a FIEBER-féle fajok hozzáadásával — az alább közölt jegyzékben van rendszeresen összeállítva. Ebből az összeállításból kitűnik,

* Die europäischen Hemiptera. Wien, 1861.

** Les Cicadines d'Europe. (Revue et Magasin de Zoologie. 1876, p. 113.)

*** A múlt század 50-es éveinek vége felé dr. MAYR GUSZTÁV, akkor pesti reáliskolai tanár is járt Szerbiában és Belgrád mellett szintén gyűjtött Hemipterákat (Verh. zool.-bot. Gesellsch. Wien. 1858, p. 568.), de gyűjtésének eredménye nem lett irdalmilag feldolgozva.

hogy Szerbia területén eddig összesen 545 Hemiptera-faj lett felfedezve.

Ez az 545 faj természetesen nem öleli még fel az egész szerbiai faunát, de már elégséges arra, hogy alapján Szerbia Hemiptera-faunájának általános jellemét megállapíthassuk. Amyit már most is kimondhatunk, hogy a szerb királyság területén a közép-európai és mediterrán faunák találkoznak egymással, és hogy Szerbia Hemiptera-faunája e két fauna képviselőinek keverékéből áll. Kiválóan érdekesek ezek közül a mediterrán fajok, melyek elég nagy számmal lépnek fel, a nélkül azonban, hogy a faunának túlnyomóan mediterrán jellemet bírniának adni. Valamint Szerbia flórájában a mediterrán régió örökzöld fái, bokrai és cserjéi hiányzanak, ép úgy hiányzik a faunájában sok oly alak, mely a mediterrán régiót jellemzi. Így hiányzanak a többi között épen a délidéki örökzöld növényeken élő, igen jellemző fajok. E tekintetben a szerbiai fauna teljesen megegyezik Dél-Magyarországgal, nevezetesen a Bánsággal és a Szerémséggel.

Szerbia Hemiptera-faunája általában véve a legszorosabban csatlakozik hazánk faunájához, a mi már abból is kitűnik, hogy a Szerbiából ismeretes Hemipterák között mindössze csak 25 oly faj van, melyet a Magyar Birodalom területén még nem sikerült felfedeznünk. Ezek közül 6 faj (*Derephysia lugens* HORV., *Catoplatus crassipes* FIEB., *Adelphocoris insignis* HORV., *Erythria seclusa* HORV., *Idiocerus balcanicus* HORV., *Telligometra lyncea* HORV.) eddig kizárólag csak Szerbiában találtott; három faj (*Geocoris megacephalus* ROSSI, *Zygina umbrata* MELICH., *Acocephalus tricolor* CURT.) Közép-Európában is honos; egy faj (*Aradus serbicus* HORV.) Szerbián kívül csak Bulgáriában, egy faj (*Megalocoleus libialis* JAK.) pedig csak Dél-Oroszországban fordul elő. A többi 14 faj mind a mediterrán régióból szakadt ide s a következő: *Crocistellus Wallii* FIEB., *Bothrostellus elevatus* FIEB., *Macropterna inermis* FIEB., *Rhyarochromus colon* PUT., *Dictyonota lugubris* FIEB., *Phyllon-tocheila elongata* FIEB., *Triphleps laticollis* REUT., *Calocoris Reuteri* HORV., *Sthenarus syriacus* REUT., *Aconura proluxa* LETH., *Chiasmus Gautschii* THEB., *Phantia subquadrata* H.-SCH., *Telligometra atrata* FIEB. és *hispidula* FIEB.

Van továbbá 6 oly szerbiai faj, mely ismeretes ugyan a magyar tengermellékről, de sem a Bánságból, sem a Szerémségből, t. i. *Lygaeus pandurus* SCOP., *Coranus tuberculifer* REUT., *Dicyphus annulatus* WOLFF, *Cicadula erythrocephala* FERR., *Deltocephalus repletus* FIEB. és *Hysteropterum grylloides* FABR.

Igen valószínű, hogy mindezek az imént említett fajok vagy legalább nagyobb részük hazánk déli vármegyeiben szintén előfordulnak. Erre

mutat az a körülmény is, hogy közülök egyik-másik már egészen közel déli határainkhoz lett felfedezve. Így például a *Calocoris Reuteri* és *Tettigometra atrata* Belgrádnál, a *Lygaeus pandurus* az Avala-hegységben, a *Sthenarus syriacus* és *Tettigometra hispida* Pozsarevác-nál stb.

Csupán csak Szerbiában és hazánkban talált fajok: *Triphleps Horváthi* Reut., *Thamnotettix fraudulentus* Horv., *Doratura heterophylla* Horv., *Deltocephalus Chyzeri* Horv., *Pediopsis vicina* Horv. és *Pellonotellus punctifrons* Horv.

Ami nagy hasonlóság és szoros kapcsolat daczára, mely Szerbia és Dél-Magyarország Hemiptera-faunáját egymáshoz fűzi, a két ország faunáját még sem lehet egészen azonosnak tartani. Ha a szerbiai faunát az egész magyar faunával hasonlítjuk össze, a kettő között igen szembeeső különbségeket találunk. Így mindenképp előtérülhetik, hogy a szerbiai fauna aránylag szegényebb, mint a miénk: a Szerbiában eddig megfigyelt fajok száma a magyarországi fajok számának alig 1/3 részét teszi ki. Ennek egyik fő oka bizonyára abban rejlik, hogy a szerb királyság nincs még annyira átkutatva, mint Magyarország, a melyről bátran állíthatjuk, hogy hemipterológiai tekintetben ez idő szerint Európának legjobban és legegyszerűbben átkutatott országa. De ettől a körülménytől eltekintve, Szerbia Hemiptera-faunája már az ország esekélyebb terjedelmé, továbbá topographiai és geológiai viszonyai miatt sem lehet oly gazdag, mint hazánké. Szerbiának nincsenek homokos pusztái, sem szikes területei s e miatt hiányzanak ott a dél-orszországi pusztáknak ama jellemző képviselői, melyek a magyar Alföldön is honosak. Szerbiában nem találunk konyhasós tavakat és sós területeket s e miatt hiába keressük ott azokat a halophil fajokat, melyek a mi erdélyrészi sós tavainkban és sós területeinken élnek. Végre az is lényeges körülmény, hogy Szerbia hegyei nem nyúlnak fel az alpesi régióba; e miatt hiányzanak ott a Kárpátokban tenyésző havasi és észak-európai fajok.

Mind Ezeket a hiányokat némileg ellensúlyozza a mediterrán fajoknak aránylag nagyobb száma, a mit az ország délebb fekvésének kell tulajdonítanunk. A déli fajok nyilván az egei tenger partvidékeiről, Macedóniából vándoroltak be Szerbiába. Bevándorlásuk fővonala a Vardár völgye lehetett, a melyből csak mérsékelt magasságú széles vízvázalstó vezet a Morava völgyébe. Ettől nyugatra az Ibar, keletre pedig a Nisava völgyei segítették elő a bevándorlást. Megjegyzendő azonban, hogy ez a déli bevándorlás nem szorított csupán a völgyekre és alacsonyabb hágókra, hanem széles övben alkalmasint még a magasabb hegyiségekre is kiterjedt. Ezt bizonyítja ama tapasztalatom, hogy Dél-Szerbiában a délvideki fajok jó magasban felhúzódnak a hegyekre. Így például Ruplje

környékén még 1000 méter magasságban (Crveni Breg bányatelepnél) is reá akadtam a *Sciocoris macrocephalus* FIEB., *Gnathodus angustus* THEN és *Chiasmus Gaultschii* THEN mediterrán fajokra.*

PENTATOMIDAE.

- ✓1. *Coptosoma scutellatum* FOURC. — Belgrad, Topčider, Rakovica, Požarevac, Niš, Sveta-Petka, Bela-Palanka.
- ✓2. *Thyreocoris scarabaeoides* L. — Negotin.
- ✓3. *Odontoscelis fuliginosa* L. — Belgrad, Niš, Bela-Palanka.
- ✓4. *Odontotarsus grammicus* L. — Belgrad, Niš, Sv.-Petka.
- ✓5. *Psacasta exanthematica* Scop. — Belgrad, Niš.
- ✓6. " *neglecta* H.-SCH. — Sulha-Planina.
- ✓7. *Eurygaster maura* L. — Belgrad, Topčider, Rakovica, Požarevac, Golubac, Dobra, Tekija, Bela-Palanka.
- ✓8. *Eurygaster picta* FABR. — Topčider, Požarevac, Bela-Palanka.
- ✓9. *Eurygaster nigrocucullata* GOEZE var. *hollentotta* H.-SCH. — Belgrad.
- ✓10. *Vilpianus Galii* WOLFF. — Piroć.
- ✓11. *Aucyrosoma albolineatum* FABR. — Niš, Bela-Palanka, Piroć, Vranja.
- ✓12. *Graphosoma lineatum* L. — Belgrad, Žarkovo, Požarevac, Topolnica, Niš, Sv.-Petka, Bela-Palanka.
- ✓13. *Derula flavoguttata* M. R. — Bela-Palanka.
- ✓14. *Podops curvidens* COSTA. — Požarevac, Piroć.
- ✓15. *Brachypella aterrima* FORST. — Belgrad, Požarevac, Bela-Palanka.
- ✓16. *Schirus bicolor* L. — Belgrad, Požarevac.
- ✓17. " *dubius* Scop. — Belgrad.
- ✓18. " var. *melanopterus* H.-SCH. — Belgrad, Niš, Sveta-Petka, Bela-Palanka, Vranja.
- ✓19. *Crostethus Wallii* FIEB. — Serbia (sec. FIEBER).
- ✓20. *Gnathoconus albomarginatus* GOEZE. — Požarevac.
- ✓21. *Ochetostethus nanus* H.-SCH. — Negotin.
- ✓22. *Sciocoris macrocephalus* FIEB. — Niš, Ruplje.
- ✓23. " *sulcatus* FIEB. — Požarevac, Tekija.
- ✓24. " *curvatus* FABR. — Belgrad, Požarevac.
- ✓25. *Dynderes umbraculatus* FABR. — Požarevac.
- ✓26. *Aelia acuminata* L. — Belgrad, Topčider, Ripanj, Požarevac, Golubac, Dobra, Tekija, Negotin, Niš, Bela-Palanka, Vranja.

* A magyar fauna keletkezéséről szóló, már fennebb is idézett dolgozatomban még úgy vélekedtem, hogy a mediterrán állatfajok nagyobb része nem Szerbián keresztül, hanem talán a Balkán megkerülésével a Duna völgyén felfelé az alduinai szorosokon vándorolt be hazánkba. Dél-Szerbiában szerzett tapasztalataim alapján e véleményemet most oda kell módosítanom, hogy a mediterrán fajok, vagy legalább túlnyomó részük, bizonyára egyenesen Szerbia felől kerültek a magyar faunába.

25. *Aelia rostrata* BOU. — Belgrad, Ripanj, Požarevac, Tekija, Niš, Vranja.
26. *Neottiglossa pusilla* GMEI. — Vranja.
27. " *leporina* H.-SCH. — Topčider, Ripanj.
28. *Stagonomus bipunctatus* L. var. *pusillus* H.-SCH. — Požarevac.
29. " *italicus* GMEI. — Belgrad, Topčider, Rakovica, Požarevac, Dobra, Niš, Bela-Palanka.
30. *Eusarcoris aenus* SCOP. — Belgrad, Ripanj, Golubac.
31. " *melanocephalus* FABR. — Požarevac, Golubac, Ruplje.
32. " *inconspicuus* H.-SCH. — Belgrad, Požarevac, Golubac, Tekija, Niš, Sv.-Petka, Bela-Palanka, Vranja.
33. *Staria lunata* HAMM. — Belgrad, Ripanj, Požarevac, Golubac, Niš, Sv.-Petka, Suha-Planina, Piroć.
34. *Peribalus vernalis* WOLFF. — Belgrad, Ripanj, Požarevac, Golubac, Niš.
35. " *sphacelatus* FABR. — Belgrad, Niš.
36. *Carpocoris fuscispinus* BOU. — Belgrad, Ripanj, Sv.-Petka, Bela-Palanka, Piroć.
37. *Carpocoris purpureipennis* DE GEER. — Belgrad, Ripanj, Požarevac, Niš, Bela-Palanka.
38. *Carpocoris melanocerus* M. R. — Suha-Planina.
39. " *lunulatus* GOEZE. — Topolnica, Niš, Sv.-Petka, Bela-Palanka, Piroć, Vranja.
40. *Dolycoris haccarum* L. — Belgrad, Topčider, Žarkovo, Rakovica, Ripanj, Požarevac, Golubac, Dobra, Topolnica, Niš, Sv.-Petka, Bela-Palanka, Piroć, Ruplje, Vranja.
41. *Palomena prasina* L. — Belgrad, Rakovica, Golubac, Ruplje, Vranja.
42. *Pezodorus lituratus* FABR. — Ripanj, Niš.
43. " " var. *alliaceus* GERM. — Topčider, Požarevac, Tekija, Niš, Bela-Palanka.
44. *Rhaphigaster nebulosa* PODA. — Belgrad, Topčider, Požarevac, Bela-Palanka, Vranja.
45. *Pentatoma rufipes* L. — Belgrad, Požarevac.
46. *Eurytema ornatum* L. — Belgrad, Požarevac, Bela-Palanka.
47. " *festivum* L. — Sv.-Petka.
48. " var. *chloroticum* HORV. — Bela-Palanka.
49. " var. *pictum* H.-SCH. — Niš, Sv.-Petka, Piroć, Vranja.
50. " var. *decoratum* H.-SCH. — Belgrad, Niš, B.-Palanka.
51. " *Fieberi* SCHUMM. — Bela-Palanka.
52. " *oleraceum* L. — Belgrad, Topčider, Ripanj, Požarevac, Golubac, Dobra, Niš, Sv.-Petka, Bela-Palanka.
53. *Zicrona coerulea* L. — Belgrad, Požarevac, Niš, Bela-Palanka.
54. *Acanthosoma haemorrhoidale* L. — Belgrad, Požarevac.
55. *Cyphostethus tristriatus* FABR. — Užice.

CORIIDAÉ.

1. *Centrocoris spiniger* FABR. — Sv.-Petka.
2. " *variegatus* KOL. — Belgrad, Ripanj.
3. *Spathocera laticornis* SCHILL. — Požarevac, Tekija, Niš.
4. " *lobata* H.-SCH. — Tekija.
5. *Symphastes marginatus* L. — Belgrad, Topčider, Ripanj, Požarevac, Golubac, Dobra, Tekija, Niš, Bela-Palanka, Vranja.
6. *Verlusia rhombea* L. — Belgrad, Rakovica, Ripanj, Niš, Sv.-Petka, Bela-Palanka.
7. *Gonocerus acutangulatus* GOEZE. — Belgrad, Rakovica, Požarevac.
8. *Bathysolen nubilus* FALL. — Dobra.
9. *Ceraleptus lividus* STEIN. — Požarevac, Bela-Palanka.
10. " *gracilicornis* H.-SCH. — Belgrad, Požarevac, Tekija.
11. *Bothrostethus elevatus* FIEB. — Bela-Palanka.
12. *Coriomeris scabricornis* PANZ. — Požarevac, Tekija, Bela-Palanka.
13. " *denticulatus* SCOP. — Belgrad, Ripanj, Požarevac, Tekija, Niš, Bela-Palanka.
14. *Comptopus lateralis* GERM. — Belgrad, Žarkovo, Rakovica, Ripanj, Požarevac, Dobra, Tekija, Topolnica, Niš, Sv.-Petka, Bela-Palanka, Vranja.
15. *Alydus calcareatus* L. — Belgrad, Rakovica, Ripanj, Požarevac, Niš, Bela-Palanka, Piroć.
16. *Stenocephalus agilis* SCOP. — Belgrad, Požarevac.
17. " *albipes* FABR. — Belgrad, Ripanj, Požarevac, Niš, Bela-Palanka.
18. *Therapha Hyoseyami* L. — Belgrad, Žarkovo, Ripanj, Požarevac, Dobra, Negotin, Niš, Sv.-Petka, Bela-Palanka, Ruplje.
19. *Corizus crassicornis* L. — Topčider, Žarkovo, Rakovica, Ripanj, Požarevac, Golubac, Dobra, Negotin, Topolnica, Niš, Bela-Palanka.
- Var. *abutilon* ROSSI. — Belgrad, Topčider, Ripanj, Požarevac, Dobra, Tekija, Niš, Kutina, Sv.-Petka, Bela-Palanka, Vranja.
20. *Corizus hyalinus* FABR. — Žarkovo, Požarevac, Niš, Sveta-Petka, Bela-Palanka.
21. *Corizus maculatus* FIEB. — Belgrad.
22. " *subrufus* GMEI. — Belgrad, Požarevac, Golubac, Negotin, Niš, Bela-Palanka.
23. *Corizus conspersus* FIEB. — Ripanj, Bela-Palanka.
24. " *distinctus* SIGN. — Ripanj, Požarevac.
25. " *parumpunctatus* SCHILL. — Belgrad, Topčider, Žarkovo, Rakovica, Ripanj, Požarevac, Golubac, Niš, Bela-Palanka, Vranja.
26. *Corizus tigrinus* SCHILL. — Belgrad, Topčider, Požarevac, Dobra, Niš, Bela-Palanka.
27. *Macevethus lincoln* FABR. — Požarevac, Niš, Sv.-Petka, Bela-Palanka.

41. *Delphax pellucida* FABR. — Ripanj, Tekija.
42. " *striatella* FALL. — Belgrad, Žarkovo, Ripanj, Tekija, Niš, Sv.-Petka, Bela-Palanka, Vranja.
43. *Delphax elegantula* BOH. — Topčider.
44. " *minuscula* HORV. — Belgrad, Vranja.
45. " *propinqua* FIEB. — Belgrad, Topčider, Žarkovo, Rakovica, Ripanj, Tekija, Topolnica, Niš Sv.-Petka, Predejane, Ruplje, Vranja.
46. *Delphax collina* BOH. — Topčider.
47. " *concinna* FIEB. — Topčider.
48. " *leptosoma* FLOR. — Pirot.
49. " *venosa* GERM. — Niš.
50. " *palliceps* HORV. — Topčider, Rakovica.
51. " *brevipennis* BOH. — Ruplje.
52. " *straminea* STAL. — Ripanj.
53. *Dicranotropis hamata* BOH. — Topčider, Rakovica, Sv.-Petka.

PSYLLIDAE.

1. *Livia Junceorum* LATR. — Sv.-Petka.
2. *Aphalara Calthae* L. — Sv.-Petka.
3. *Calophya Rhois* LÖW. — Pirot.
4. *Psylla Crataegi* SCHRK. — Topčider.
5. *Trichopsylla Walkeri* FRST. — Niš.
6. *Trioza retulina* FRST. — Topčider.
7. " *albiventris* FRST. — Niš, Sv.-Petka, Vranja.
8. " *Urticae* L. — Niš.
9. " *striola* FLOR. — Pirot.

APHIDIDAE.

1. *Macrosiphum Urticae* SCHRK. — Belgrad.
2. *Schizoneura lanuginosa* HART. — Topčider, Ripanj, Niš, Sv.-Petka, Pirot, Grdelica, Vranja.
3. *Schizoneura Ulmi* L. — Vranja.
4. *Anocia venusta* PASS. — Topčider, Niš.
5. *Pemphigus bursarius* L. — Grdelica, Vranja.
6. " *pyriformis* LICHT. — Grdelica, Vranja.
7. *Tetraneura pallida* HALD. — Topčider, Ripanj.
8. " *gallarum Ulmi* DE GEER. — Topčider, Topolnica.
9. *Phylloxera coccinea* HEYD. var. *punctata* LICHT. — Ripanj.
10. " *vastatrix* PLANCH. — Vitium hęc pestis nunc per Serbiam fere totam diffusa est.